

РЕШЕНИЕ

№ 25167

гр. София, 23.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав, в
публично заседание на 24.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **2614** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.
Образувано е по жалба на М. К. С., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес – [населено място], п.к. 1855, обл. С., ул.“З“ № 19, чрез адв. Х. Б. срещу Решение 1040-21-85 от 15.02.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което са отхвърлени: жалба № 1012-21-89/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-4 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, жалба № 1012-21- 90/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-5 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица и жалба № 1012-21-91/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-6 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица. В жалбата се излага, че оспореното решение е неправилно и необосновано, противоречащо на материалния закон. Излагат се съображения, че в него директорът на ТП на НОИ-С. не е обсъдил по същество релевантните обстоятелства, като същото е постановено при липса на мотиви, както и при липса на фактически установявания. Сочи, че изрично обжалва Задължителни предписания № ЗД-1-21-01402530/02.08.2023 г., с които е извършено заличаване на данни, подадени по реда на чл. 5, ал. 4 от КСО, както и иска съда да прогласи тяхната нищожност. Претендира се отмяна на обжалваното решение и на потвърденото с него разпореждания.
В съдебно заседание жалбоподателят, редовно уведомен, не се явява и не изпраща представител. Депозирана е молба от пълномощника на жалбоподателя от 23.04.2025 г., с която не възразява да се даде ход на делото. Прилага списък с разнските и договор за правна защита и съдействие. Ответникът – Директорът на ТП на НОИ - С. – град, в съдебно заседание се представлява от юрк. О., която оспорва жалбата и моли да се отхвърли като неоснователна и недоказана по

съображения изложени в оспорения административен акт. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление от 23.03.2023 г., чрез Дирекция „Бюро по труда-С.“ М. К. С. е поискал отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/ по реда и условията на чл. 54а от КСО, като е приложил Заповед № 001/23.03.2023 г. за прекратяване на трудовия му договор с „Топ логис груп“ ЕООД. В тази връзка с Разпореждане № 214-00-4545-1 от 05.04.2023 г. исканото обезщетение е отпуснато за периода от 21.03.2023 г. до 20.01.2024 г. в размер на 64.76 лв. дневно.

С Разпореждане № 214-00-4545-2 от 04.08.2023 г. на основание чл. 54г, ал. 4 от КСО производството по изплащането на ПОБ е спряно, считано от 01.07.2023 г. Извършена е проверка по спазване на осигурителното законодателство при осъществен контрол по разходите на ДОО на „Топ логис груп“ ЕООД. В хода на проверката от дружеството не са представени документи, въз основа на които да бъде обоснован извод за извършвана реална стопанска дейност. Издаден е Констативен протокол № KB-5-21-01402525/02.08.2023 г. от главен инспектор по осигуряването, въз основа на който са издадени Задължителни предписания № ЗД-1-21-01402530/02.08.2023 г. за заличаване на подадените от дружеството данни по чл. 5, ал. 4. т. 1 от КСО за М. К. С., за периода от 13.02.2023 г. до 22.03.2023 г. които не са обжалвани от осигурителя и са влезли в законна сила.

Въз основа на заличените данни по чл. 5 ал. 4 от КСО е издадено Разпореждане № 214-00-4545-4/09.01.2024 г. на Ръководителя на осигуряването за безработица в ТП на НОИ –С. град, с което е отменено Разпореждане № 214-00-4545-1/05.04.2023 г. за отпускане на парично обезщетение за безработица на жалбоподателя М. С.. Издадени са и Разпореждане № 214-00-4545-5 от 09.01.2024 г., с което е отказано отпускане на ПОБ и Разпореждане № 214-00-4545-6 от 09.01.2024 г., с което е разпоредено М. С. да възстанови добросъвестно полученото ПОБ за периода от 21.03.2023 г. до 30.06.2023 г. в размер на 4468,44 лв. Разпорежданията са изпратени на посочения от лицето адрес за кореспонденция и са получени лично на 15.01.2024 г.

С жалба № 1012-21-89/26.01.2024 г., № 1012-21-90/26.01.2024 г. и жалба № 1012-21-91/26.01.2024 г., М. К. С. е оспорил в законоустановения срок Разпореждане № 214-00-4545-4 от 09.01.2024 г., Разпореждане № 214-00-4545-5 от 09.01.2024 г. и Разпореждане № 214-00-4545- 6 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, като по същите е постановено процесното Решение 1040-21-85 от 15.02.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което жалбите са отхвърлени, като неоснователни.

По делото е приета административната преписка и допълнително ангажираните от страните писмени доказателства, както и писмо от Агенция по вписванията от 06.03.2025 година с приложено удостоверение от 28.02.2025 година и писмо от ТД на НАП, офис „С.“ от 10.03.2025 година.

По искане на жалбоподателя в качеството на свидетели са разпитани В. С. Й. и П. К. К.. Първият свидетел В. Й. свидетелства, че работи в „Агло Болкан“ ООД като барман, сервитьор. С жалбоподателя М. С. са приятели. Твърди, че в началото на 2023 г. същият е работил във фирма „Топ логис груп“ ЕООД на пълен работен ден. Същата го е закарала до там. Когато са отишли там управителя го посрещнал и му е дал договора, който заедно са прегледали, подписал го е още първия ден. Докато тя все още е била там му е дал униформата с логото на фирмата и е започнал да му обяснява неговите задължения. Длъжността му е била „помощник – магазин“. Денят е бил 13 февруари, като в договора се съдържало името на фирмата, длъжността, работното време – 8 часова /от 08.00 ч. до 17.00 ч./ и заплатата – минимална. Тя го е карала до там, взимала го е от там. Понякога му е носила обяд. Цял ден е бил на работа, а вечер е бил много изморен.

Присъствала е два пъти и е изчаквала самия управител да му плати. На ръка му е давал пари срещу подпис. Жалбоподателят е работил там около месец и половина, до края на март. Свидетелят П. К. твърди, че със жалбоподателя са приятели, израснали са заедно. Знае, че откъм средата на февруари е работил в тази фирма. Карал го е няколко пъти до работата му и го е прибирал. Виждал е работното облекло. Жалбоподателят му е казвал, че е помощник магазинер. Виждал го е да чисти, да обслужва клиенти, да ходи в склада. Работил е от 8 до 17ч. Не знае колко точно време е работил на това място, мисли, че около месец и половина. Показанията на свидетелите съдът кредитира, като непротиворечиви и ще бъдат обсъдени във връзка с останалия доказателствен материал.

При така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

По същество, същата е неоснователна по следните съображения:

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби при издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение 1040-21-85 от 15.02.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град. Същото е издадено от компетентен орган, на основание чл. 117, ал. 1 от КСО. По реда на чл. 117, ал. 3 от КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

Следва да се посочи във връзка с изрично посоченото оспорване в жалбата на Задължителни предписания № ЗД-1-21-01402530/02.08.2023 г. Същите са влезли в законна сила. Съда се е произнесъл по жалбата на М. С. срещу Задължителни предписания № ЗД-1-21-01402530/02.08.2023 г., като е претендирал, че следва да е страна в административното производство по издаването им и е поискал възобновяване на административното производство. По жалбата му е образувано адм. дело № 2818 по описа на АССГ за 2024 г., като 61 състав се е произнесъл с Определение № 4052/16.04.2024 г., влязло в сила, като е оставил без разглеждане искането на жалбоподателя. В тази връзка предмет на съдебен контрол в това производство е единствено Решение 1040-21-85 от 15.02.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град.

Потвърдените разпореждания също са издадени от компетентен орган – ръководител на осигуряването за безработица. Оспореното решение, както и потвърдените с него разпореждания отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същите съдържат всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването им.

Неоснователно е направеното в жалбата възражение, че оспореното решение, както и потвърдените с него разпореждания, са немотивирани и изложените мотиви са непълни. В разпорежданията, както и в процесното решение, предмет на оспорване, са изложени ясни и подробни мотиви, които обосновават твърдението на административния орган, защо жалбоподателят не е осигурено лице по смисъла на параграф 1 ал. 1 т. 3 от Допълнителните разпоредби на КСО.

Директорът на ТП на НОИ С.-град, издал оспореното пред съда решение, с оглед на правомощията си по чл. 35 и чл. 36 АПК и служебното начало в административния процес, е изяснил напълно спора, относно трудовите функции на С. по отношение на „Топ логис груп“

ЕООД, извършил е всестранны оценъчни дейности на спорните факти и обстоятелства, като е провел пълно доказване в хода на административното производство, на базата на писмените и гласните доказателства по случая – констативен протокол за извършени проверки по чл. 107 от КСО, както и издадени задължителни предписания, в резултат на извършен последващ контрол по разходите на ДОО на осигурителя „Топ логис груп“ ЕООД. Процесното решение на директора на ТП на НОИ С.-град също е мотивирано, като при издаването му са съобразени всички относими факти и обстоятелства.

В административното производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Неоснователни са твърденията на процесуалният представител на жалбоподателя, че административният орган се е произнесъл инцидентно по действителността на трудовото правоотношение. Нито в мотивите на оспорените от жалбоподателя разпореждания, нито от директора на ТП на НОИ С.-град е обсъждана действителността на трудовия договор. В хода на административното производство са събрани данни и доказателства, относно недействително осигурително правоотношение в контекста на липса на доказателства за действително престоиран труд и реално извършена трудова дейност от страна на С.. Въз основа на изложеното не се откриват отменителни основания по чл. 146, т. 1, т. 2 и т. 3 от АПК.

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона:

Спорно е обстоятелството, дали жалбоподателят М. С. преди подаването на заявлението от 23.03.2023 г. за отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/ по реда и условията на чл. 54а от КСО е имал качеството на осигурено лице по чл. 4 ал. 1 от КСО като страна по трудов договор с „Топ логис груп“ ЕООД, прекратен със Заповед № 001/23.03.2023 г.

Съгласно чл. 54а, ал. 1 от КСО, право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168; 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава.

За да е налице право на парично обезщетение за безработица, следва кумулативно да са налице законоустановените предпоставки в чл. 54а, ал. 1 от КСО. По смисъла на тази разпоредба определящ за преценка на правото на парично обезщетение за безработица е моментът на прекратяване на осигуряването на лицето. Изискването да не бъде упражнявана трудова дейност касае периода след датата на прекратяването на правоотношението. Началната дата за отпускане на парично обезщетение за безработица е датата на последното прекратяване на трудовото правоотношение, съгласно чл. 54а, ал. 4 от КСО.

Видно от цитираната разпоредба, предпоставка за възникване право на парично обезщетение е качеството „осигурено лице“. Легална дефиниция за понятието "осигурено лице" е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от КСО (бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.), според която "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски; осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1-3 и 5 от КСО. Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

Върховният административен съд многократно е постановявал, че от съдържанието на цитираното определение за осигурено лице следва, че едно от условията, на които е необходимо да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО (в този смисъл са решение № 314/2016 г. по а. д. № 3171/2015 г. на ВАС, решение № 211/2016 г. по а. д. № 3681/2015 г. на ВАС, решение № 292/11.01.2017 г. по а. д. № 14312/2015 г. на ВАС, решение № 220/2014 г. по а. д. № 12497/2013 г. на ВАС и други). Следователно наличието на трудов договор само по себе си не е достатъчно, за да възникне осигурително правоотношение с произтичащите от него права на обезщетение, тъй като липсва идентичност между трудовото и осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение обикновено води до възникване на осигурително правоотношение, но не винаги. Изискването на законовата разпоредба на КСО, съдържаща определението за "осигурено лице", е лицето да упражнява трудова дейност. Следователно освен, че лицето трябва да има сключен трудов договор и валидно възникнало трудово правоотношение, но и реално да осъществява трудова дейност в рамките на това правоотношение.

Предвид изложеното, наличието на сключен трудов договор, т.е. възникването на трудово правоотношение, не е единственото и необходимо условие за възникване на осигурително правоотношение, което е основание за изплащане на парично обезщетение, изчислено по данните, подадени по реда на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО. Не съществува идентичност на трудовото и осигурителното правоотношение, тъй като последното възниква само при упражняване на трудова дейност.

Доказателствената тежест за установяване на реално положение труд е на самото лице /така и Решение № 2524 от 18.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 12220/2019 г./. В конкретния случай при съвкупния анализ на доказателствата по делото, извод за реално извършване на трудова дейност от страна на жалбоподателя в дружеството „Топ логис груп“ ЕООД не може да бъде направен. Доказателства в подкрепа на твърденията, че дружеството е осъществявало реално търговска дейност, както и че жалбоподателят е осъществявал трудова дейност в полза на това дружество липсват. Установените от контролния орган факти и обстоятелства не са оборени. Изводите на органа са мотивирани с конкретни писмени доказателства, част от административната преписка, поради което обосновано е прието, че в конкретния случай жалбоподателят не е извършвал трудова дейност за „Топ логис груп“ ЕООД.

Следва да се отбележи, че декларирането на данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО от осигурителя е индигия за упражняване на трудова дейност, съответно - задължение за осигуряване, но не доказва релевантния факт, че трудова дейност обективно е била осъществявана от работника. Декларирането не се ползва с презумпция за вярност, а при невярно деклариране подадените данни подлежат на коригиране/заличаване. За да бъде извършена нова преценка на правото по подаденото заявление за отпускане на такова обезщетение няма изискване разпореждането за отмяна на отпуснато парично обезщетение за безработица да е влязло в сила. След отмяна на Разпореждане № 214-00-4545-1/05.04.2023 г. за отпускане на ПОБ, няма процесуална пречка по КСО и НОИПОБ длъжностното лице да се произнесе по заявлението, като се съобрази с новите данни и доказателства, съгласно които М. С. не е бил осигурено лице, като издаде Задължителни предписания за заличаване на данните, подадени по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО.

Установените по делото фактически положения водят до несъмнен извод за липсата на осъществяване на търговска дейност от дружеството-работодател, от което следва, че няма как С. реално да е упражнявал трудова дейност, респективно за него не са били

дължими осигурителни вноски, които условия са сред основните елементи от фактически състав за определяне на правото на парично обезщетение по чл. 40, ал. 1 от КСО.

Всъщност единствено подкрепящи тезата на жалбоподателя са свидетелските показания, които съдът преценява с оглед евентуалната им заинтересованост (арг. чл. 172 ГПК, вр. чл. 144 АПК).

Заличените данни по чл. 5 ал. 4, т. 1 КСО – за осигурителен стаж и доход правомерно са възприети от ответника като обстоятелства, субсумиращи се в хипотезата на чл. 114, ал. 2, т. 2 КСО, предвиждаща възстановяване на добросъвестно получените от С. парични обезщетения за безработица.

Вярно е, че работникът не следва да търпи негативни последици от невнасянето от страна на работодателя на осигурителни вноски, след като е полагал труд, следва да се посочи, че последващият контрол по разходите на ДОО по реда на чл. 108 от КСО касае спазването от осигурителите на нормативните актове по ДОО във връзка с дейността, възложена на НОИ, включително коректността на подаваните от осигурителя данни в Регистъра на осигурените лица, въз основа на които се отпускат и изчисляват паричните обезщетения. Всички документи във връзка с извършване на дейност от осигурителя, възникването на трудово правоотношение, респ. на осигурително правоотношение, начисляване и изплащане на трудови възнаграждения, подаване на данни по чл. 5, ал. 4 от КСО, следва да се съхраняват от осигурителя в качеството му на такъв и във връзка с извършването на проверки от компетентните органи на НАП, НОИ и ИА ГИТ с оглед възложените им от закона правомощия. Работниците и служителите, назначени по трудов договор не разполагат с документите, от които да се установи цялостната дейност на осигурителя по отношение на упражняваната търговска/стопанска дейност и осъществяването на общественото осигуряване на назначените по трудов договор лица. В тази връзка, при извършване на проверка по разходите на ДОО на осигурителя, страна в производството е само проверявания осигурител, и само той може да бъде адресат на административния акт (задължителни предписания), издаден в резултат на проверката по разходите на ДОО, а жалбоподателят не е страна в производството по чл. 108, ал. 1, т. 1 от КСО и за контролния орган не е било налице задължение да го уведоми и да изиска представяне на обяснения и доказателства.

По горните съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение на Директора на ТП на НОИ С. град и потвърдените с него разпореждания на ръководителя на осигуряването за безработица, са издадени при спазване на материалноправните изисквания за законосъобразност, и не страдат от други пороци по чл. 146 от АПК, поради което и жалбата се явява неоснователна и следва да се отхвърли.

С оглед изхода на спора, на ответника следва да бъдат присъдени разноски, за юрисконсултско възнаграждение, в размер на 100 лв., определен на основание чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 ГПК.

С оглед изложеното и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд –София град, III отделение, 36-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. К. С., ЕГН [ЕГН], срещу Решение 1040-21-85 от 15.02.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което са отхвърлени: жалба № 1012-21-

89/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-4 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, жалба № 1012-21- 90/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-5 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица и жалба № 1012-21-91/26.01.2024 г. срещу Разпореждане № 214-00-4545-6 от 09.01.2024 г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

ОСЪЖДА М. К. С., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес – [населено място], п.к. 1855, обл. С., ул.“З” № 19, да заплати на ТП на НОИ-С. град сумата в размер на 100 /сто/ лв. представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14– дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИ

Я: